

Geachte mevrouw Hamer,

Voor u ligt de taak om een gezonde basis te smeden voor duurzaam overheidsbestuur. Een nieuw kabinet staat voor grote maatschappelijke uitdagingen op het gebied van gezondheid, duurzaamheid en economische welvaart. De huidige coronacrisis onderstreept deze uitdagingen, maar laat met de razendsnelle ontwikkeling van vaccins ook zien waar we als samenleving toe in staat zijn. Nieuwe of meer efficiënte paden werden bewandeld: van snellere vergunningverlening voor innovatieve geneesmiddelen en vaccins, tot bredere uitwisseling van data en inzet van slimme meetmethoden, en van nieuwe samenwerkingsverbanden en gedeelde investeringen, tot opschaling en afspraken over brede toegankelijkheid. Het bewijst: waar een wil is, is een weg.

Biotech maakt het leven beter. De sector put uit de potentie van de natuur om innovaties te ontwikkelen die mens, dier en planeet vooruit helpen. De Biorevolutie is in volle gang en in Nederland moeten we een stap bij zetten als we daarop willen inspelen.¹ HollandBIO, de belangenvereniging van de biotech sector, richt zich op het wegnemen van drempels die het succes van koplopers remmen, en het verzilveren van kansen om bij te dragen aan grote maatschappelijke uitdagingen. Daarin staan we gelukkig niet alleen, zoals het recente Toekomstpact Biotechnologie van VNO-NCW aantoonst.² Wij zien vanuit onze sector ruimte om bij te dragen op de volgende vlakken:

- 1) Gezondheid op maat: iedereen de beste behandeling op het juiste moment
- 2) Verduurzaming van landbouw, veeteelt, visserij en chemie
- 3) Vergroten van ons innovatie- en verdienvermogen

Hieronder lichten we deze punten graag nader toe.

Gezondheid op maat: iedereen de beste behandeling op het juiste moment

De gezondheidszorg staat voor grote uitdagingen: de zorgvraag en zorgkosten lopen op, terwijl we in toenemende mate kampen met een tekort aan zorgprofessionals. Wij pleiten voor een transitie: van het drukken van kosten ten koste van gezondheid, naar gezondheid op maat.

Mensen lijken in veel opzichten op elkaar, en tegelijkertijd zijn we allemaal uniek. Je gezondheid is van heel veel factoren afhankelijk: DNA, leefstijl, waar je woont, wat voor werk je doet en wat je eet. Maar ziekte is ook vaak domme pech. Wanneer je ziek bent, wil je maar één ding: beter worden. Liever nog, blijf je gewoon gezond: voorkomen is immers beter dan genezen. Maar wat werkt voor jou, hoeft niet te werken voor een ander. Gelukkig zijn we door technologische innovatie steeds beter in staat om te bepalen wat voor een individueel persoon de beste aanpak is. Onze ambitie is dan ook gezondheid op maat. Iedereen de beste behandeling op het juiste moment, of het nou gaat om geneesmiddelen, antivirale middelen, antibiotica, vaccins, of een andere behandelvorm. Wanneer die behandeling er nog niet is, dan zetten wij ons in om deze behandelingen te ontwikkelen. Wanneer er al wel een behandeling is, doen we er alles aan om ervoor te zorgen dat deze de juiste personen bereiken.

Om onze ambitie werkelijkheid te laten worden, willen wij nieuwe behandelingen sneller en beter van lab naar praktijk brengen. In de eerste plaats hebben we daar een flexibeler ecosysteem voor nodig, waarin de verschillende stappen in het ontwikkelproces naadloos op elkaar aansluiten. Ten tweede

¹ McKinsey Global Institute (2020) 'The Bio Revolution: Innovations transforming economies, societies, and our lives', zie ook <https://www.mckinsey.com/industries/pharmaceuticals-and-medical-products/our-insights/the-bio-revolution-innovations-transforming-economies-societies-and-our-lives>

² VNO-NCW (2021) 'Toekomstpact Biotechnologie', zie ook <https://www.vno-ncw.nl/nieuws/nederland-kan-koploper-biotechnologie-woorden>

moeten we technologische innovaties ontwikkelen en optimaal inzetten. Zij kunnen de transitie naar personalized medicine op een duurzame manier realiseren. Voor het verwezenlijken van onze ambitie, werken we graag samen met de overheid en andere partijen toe naar:

- Oplossingen waarbij gezondheidswinst, innovatie en betaalbaarheid hand in hand gaan.
- Een gezamenlijke feitelijke basis rondom toegang en vergoeding van nieuwe behandelingen.
- Helderheid over de routes om een product naar de patiënt of de markt te brengen.
- Optimale (nieuwe) routes om innovatieve producten naar de patiënt of de markt te brengen.

In het bijzonder vragen we aandacht voor het belang van preventie. Dankzij biotech kunnen we ziektes remmen of voorkomen, met preventieve interventies als antivirale middelen, antibiotica of vaccins. Sterker nog, we kunnen zelfs de kans op het ontstaan van nieuwe infectieziekten reduceren, door met kweekvlees en alternatieve eiwitten de problemen die intensieve veehouderij met zich meebrengt, bij de bron aan te pakken. Voor een optimale inzet van preventieve innovaties, hebben we de volgende randvoorwaarden nodig:

- Een overkoepelende visie in de strijd tegen infectieziekten, in de vorm van een “preventiepact”. We zien ook graag dat Nederland op internationaal vlak een gidsrol pakt.
- Structurele investeringen in de ontwikkeling van interventies die infectieziekte tegengaan of voorkomen: van kwalificatie en validatie tot productie en opschaling. Bij infectiepreventie in optima forma gaan de kosten voor de baten uit.
- Aanpakken van marktfalen, bijvoorbeeld bij antibiotica, antivirale middelen en bepaalde vaccins, door een overheid die fungeert als launching customer: het vooraf komen tot heldere afspraken en verwachtingen over wanneer, onder welke kwaliteitseisen, in welke aantallen en tegen welke prijs producten afgenomen kunnen worden.
- Heldere routes voor toegang op maat tot goedgekeurde preventieve interventies zoals vaccins.
- Actieve communicatie over goedgekeurde preventieve interventies naar de betreffende doelgroep.

Verduurzaming van landbouw, veeteelt, visserij en chemie

De vraagstukken in landbouw en chemie zijn legio: hoe zorgen we voor een duurzamere landbouw, hoe lossen we het stikstofprobleem op, op welke manier vergroenen we de chemie en wat is de weg naar een circulaire economie? Onder de juiste omstandigheden kunnen Nederlandse biotech innovaties daar een aanzienlijke bijdrage aan leveren. Nederlandse zaadveredelaars, in samenwerking met Wageningen University & Research, toonaangevend in de wereld, zorgen keer op keer voor gewassen die nog beter bestand zijn tegen ziektes, plagen en klimaatverandering. Nederlandse kennis staat aan de basis van gecultiveerd vlees, waardoor we de veeteelt en visserij fundamenteel kunnen veranderen. Samen met andere Nederlandse ontwikkelaars van alternatieve eiwitbronnen zorgen zij voor minder afhankelijkheid van importen, meer dierenwelzijn en helpen zij het stikstofprobleem oplossen. Dankzij sterke regionale hotspots en toonaangevende bedrijven kan Nederland bovendien een wereldwijde rol van betekenis spelen in de groene chemie en biobased materialen.

Tegelijkertijd is de route van lab naar winkelschap voor veel van deze biotech innovaties lang en hobbelig. Deels door uitdagingen in de ontwikkeling zelf, waar een gebrek aan financieringsmogelijkheden of remmende Nederlandse en Europese wet- en regelgeving roet in het eten gooit. Maar ook doordat we nog veel meer moeite moeten steken in het creëren van een vruchtbare voedingsbodem voor innovatie bij ketenpartners en maatschappij. Van innovaties kunnen we immers alleen de vruchten plukken als we erin slagen de acceptatie en het gebruik ervan zo groot mogelijk te maken. We hebben in Nederland alle troeven in handen om het voortouw te nemen in een

succesvolle transitie naar een duurzame landbouw en groene chemie. Wat we nodig hebben voor het vervullen van dit potentieel, is het volgende:

- Aansturen op een paradigmashift in de Europese wet- en regelgeving voor genetische modificatie, waardoor de veiligheid van het product centraal komt te staan, ongeacht met welke (genetische) technologie dit is gemaakt.
- Opname van duurzame innovaties door eindproducenten en duurzame consumptie stimuleren, bijvoorbeeld door slimme transitie subsidies, een btw-bonus voor producten zonder dierenleed, of met een science-based beter duurzaamheidsprofiel, en het adopteren van innovaties door overheid en bedrijfsleven als launching customer.
- Het creëren van een vruchtbare voedingsbodem voor biotech innovaties. Bijvoorbeeld door het opzetten van ELSA-labs voor biotech, of het vergroten van kennis en geïnformeerde keuzes door continue gesprekken met ketenpartners, burgers en maatschappelijke organisaties.

Vergroten van ons innovatie- en verdienvermogen

Nederland vergrijsd in rap tempo, waardoor we met relatief minder inwoners meer moeten verdienen. Tegelijkertijd veroorzaakt de pandemie een van de grootste economische crises ooit. De biotech sector draagt bij uitstek bij aan brede welvaart, met kennisintensieve innovaties die leiden tot hoogwaardige werkgelegenheid over de hele breedte. Innovaties uit biotech stellen ons bovendien in staat maatschappelijke problemen op duurzaamheid en gezondheid aan te pakken terwijl we ons innovatie- en verdienvermogen vergroten. HollandBIO adviseert: investeer in biotech, innoveer je uit de crisis!

De ontwikkeling van biotech producten, toepassingen en bedrijvigheid in Nederland, loopt niet in de pas met wat je mag verwachten op basis van de excellente Nederlandse kennispositie. Het beter benutten van die kennispositie is één van de cruciale ingrediënten om de Nederlandse biotech sector aan te laten sluiten bij de wereldtop. Een andere belangrijke factor voor het succes van de Nederlandse biotech zijn voldoende financieringsmogelijkheden, zowel publiek als privaat, voor start-ups en scale-ups. Tenslotte is een goed vestigingsklimaat essentieel voor het stimuleren van nieuwe bedrijvigheid, het uitlokken van nieuwe R&D-investeringen en het aantrekken van buitenlandse biotechbedrijven. We maken graag samen met het nieuwe kabinet werk van het vergroten van bijdrage van biotech aan het Nederlandse innovatie- en verdienvermogen door:

- Van valorisatie een nationale prioriteit te maken: zo goed als we zijn in het vergaren en publiceren van kennis, zo goed moeten we zijn in het verder ontwikkelen van die kennis tot producten, toepassingen en werkgelegenheid.
- Van ondernemerschap een erkend academisch carrièrepad te maken.
- Het aanbod van publieke en private financiering beter aan te laten sluiten bij de behoefte van startende en groeiende biotechbedrijven.
- Consequent en stimulerend overheidsbeleid dat de ontwikkeling van en R&D-investeringen in kennisrijke biotech innovaties stimuleert, onder andere via de WBSO en de Innovatiebox.

Geachte mevrouw Hamer, wij zijn ervan overtuigd: waar een wil is, is een weg. Nederland heeft alle ingrediënten in huis om de uitdagingen van deze tijd én van de toekomst het hoofd te bieden. Met biotech innovaties van eigen bodem maken we ons land gezonder, duurzamer en welvarender. Wij zijn graag bereid deze brief toe te lichten en wensen u veel wijsheid in de taak die voor u ligt.

Hoogachtend,

Annemiek Verkamman
Managing Director HollandBIO